

Posudek na bakalářskou práci Aleny Mikoláškové:

České překlady básní Endre Adyho

Posluchačka se ve své bakalářské práci zaměřila na problém, s kterým se setkává každý český hungarista: proč Adyho poezie v českém překladu nenavozuje čtenáři dojem výjimečné velikosti díla tohoto maďarského básníka? Přitom českého překladu se ujali mnozí renomovaní překladatelé a básníci, nejen ti, které posluchačka detailněji rozebírá, ale např. i František Halas aj. Autorka se problému zhostila se ctí, přistupuje k němu ze tří různých aspektů: jednak vnímá společenský kontext, v kterém dílo vzniklo, jednak detailně ukazuje vnitřní provázanost Adyho celoživotního díla, což je jeden z nejpřičetějších stavebních prvků jeho důmyslně vystavěného básnického díla a v neposlední řadě zkoumá i konkrétní text, tj. některá překladatelská řešení renomovaného překladatelského páru Bednář – Hradský. Tento přístup posluchačky si zaslouhuje patrně největší uznání v rámci celé její práce: autorka se nespokojila „pouze“ s analýzou samotného textu (struktury výboru i vlastního překladu), ale zdůrazňuje i společenský kontext, bez kterého – při vši úctě k dílocentrickému přístupu – nelze dosti dobře pochopit fundamentální význam Adyho díla pro celou maďarskou moderní literaturu. Je škoda, že autorka nepoužila jako ilustraci pro svá oprávněně kritická tvrzení na vrub uherské společnosti i některé literární texty představitelů lidově-romantického proudu, který tehdejšímu režimu nadbíhal, resp. který ovzduší „*Extra Hungariam non est vita*“ spoluvytvářel. A je také sporné závěrečné tvrzení, že „*Pro pochopení Adyho výjimečnosti tedy nezbyvá nic jiného, než se naučit maďarsky*“. To by jednak mohlo platit prakticky pro každého autora, jednak je-li Adyho dílo vázáno tak silně na svou dobu (což nepochybně je), nemohl by mu rozumět, přísně vzato, ani dnešní Maďar.

Za další přínos práce považuji i kritické připomínky k některým aspektům výběru a důrazu překladatelů, kteří vzhledem k době vzniku jejich překladu upřednostnili některé prosazované atributy „socialistické literatury“ (např. revolučnost, třídní hledisko apod.)

Mrzuté jsou některé chyby popř. jiné nedostatky práce. Např. prolog „*Hát ahogyan a csodák jönnek, Úgy írtam megint ezt a könyvet. Se nem magamnak és se másnak: Talán egy szép föltámadásnak*“ je špatně přeložený „*(Stejně jak zázraky přicházejí, Tak jsem napsal opět tuto knihu. Není ode mě ani od jiného: Snad od pěkného vzkříšeného)*“, v seznamu použité literatury scházejí tituly, které autorka cituje (P. Rákos, L. Németh).

Nicméně: vzhledem k výše uvedeným základním kladům práci považuji za velmi zdařilou a navrhuji ji k obhajobě. Bakalářskou práci doporučuji hodnotit klasifikací „velmi dobře“.

Praha, 5.9.2013

PhDr. Exzer Gál, PhD.